

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 30.11.1973, sp. zn. 7 Co 172/73, ECLI:CZ:KSUL:1973:7.CO.172.1973.1

Číslo: 43/1974

Právní věta: I když se to, co každý z manželů vynaložil z svého na společný majetek v bezpodílovém spoluvlastnictví, uhrazuje zásadně ve výši redukované podle poměru, v němž došlo ke snížení hodnoty věci za trvání bezpodílového spoluvlastnictví, lze přihlížet i k tomu, zda v konkrétním případě manžel, který náklad vynaložil, nebyl v užívání společné věci podstatně omezen a zda ke snížení hodnoty věci opotřebením nedošlo zcela převážně užíváním věci druhým z manželů.

Soud: Krajský soud v Ústí nad Labem

Datum rozhodnutí: 30.11.1973

Spisová značka: 7 Co 172/73

Číslo rozhodnutí: 43

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Bezpodílové spoluvlastnictví manželů

Předpisy: 40/1964 Sb. § 143
§ 150 99/1963 Sb. § 142 odst. 1
§ 224 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 43/1974 sb. rozh.

I když se to, co každý z manželů vynaložil z svého na společný majetek v bezpodílovém spoluvlastnictví, uhrazuje zásadně ve výši redukované podle poměru, v němž došlo ke snížení hodnoty věci za trvání bezpodílového spoluvlastnictví, lze přihlížet i k tomu, zda v konkrétním případě manžel, který náklad vynaložil, nebyl v užívání společné věci podstatně omezen a zda ke snížení hodnoty věci opotřebením nedošlo zcela převážně užíváním věci druhým z manželů.

(Rozsudek krajského soudu v Ústí nad Labem z 30. 11. 1973, [7 Co 172/73](#))

Okresní soud v Děčíně vypořádal zaniklé bezpodílové spoluvlastnictví účastníků tak, že veškerý majetek připadl do vlastnictví odpůrkyně, již bylo uloženo uhradit společné dluhy účastníků v částce 13 208 Kčs a zaplatit navrhovateli částku 15 642 Kčs. Žádnému z účastníků nepřiznal soud náhradu nákladů řízení a každému z nich uložil zaplatit státu soudní poplatek v částce 298 Kčs.

Navrhovatel se odvoláním domáhal změny rozsudku soudu prvního stupně tak, aby odpůrkyni bylo uloženo zaplatit mu na úhradu jeho podílu částku 33 600 Kčs. Poukazoval na to, že z jeho samostatného majetku bylo na pořízení společného osobního automobilu vynaložena částka 27 000 Kčs. Požadoval, aby tyto náklady mu byly uhrazeny v plné výši.

Krajský soud v Ústí nad Labem změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že odpůrkyni uložil zaplatit navrhovateli 23 890 Kčs a na účet okresního soudu v Děčíně 423 Kčs na soudní poplatek za řízení u soudu prvního stupně a 180 Kčs za odvolání.

Z odůvodnění:

Soud prvního stupně vycházel ze zjištění, že do zaniklého bezpodílového spoluvlastnictví účastníků patří osobní automobil zn. Škoda - Felicia, jehož cena v době zániku bezpodílového spoluvlastnictví činila podle posudku znalce 19 920 Kčs, zařízení obývacího pokoje v ceně 7580 Kčs, televizor Rubín v ceně 820 Kčs, zařízení kuchyně v ceně 670 Kčs, dvě svítidla v ceně 70 Kčs, koberec kovral v ceně 360 Kčs, pohovka v ceně 550 Kčs a členský podíl ve stavebním bytovém družstvu, jehož zůstatková hodnota ke dni zániku bezpodílového spoluvlastnictví činila podle sdělení tohoto družstva 12 300 Kčs. Podle souhlasného návrhu účastníků a s přihlédnutím k tomu, že odpůrkyně věci patřící do bezpodílového spoluvlastnictví i družstevní byt, získaný účastníky za trvání manželství, již delší dobu sama užívá, soud prvního stupně rozhodl, že tento majetek případně odpůrkyni.

Soud prvního stupně vzal též v úvahu, že podle souhlasných údajů účastníků navrhovatel vynaložil ze svých prostředků nepatřících do bezpodílového spoluvlastnictví na koupi společného osobního automobilu částku 27 000 Kčs.

Podle ustanovení § 150, věta druhá, o. z. je každý z manželů oprávněn požadovat, aby mu při vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví bylo uhrazeno vše, co ze svého vynaložil na společný majetek. Byla-li věc získána za trvání manželství a bezpodílového spoluvlastnictví zčásti za prostředky jen jednoho z manželů, patří za podmínek uvedených v ustanovení § 143 o. z. do bezpodílového spoluvlastnictví a manžel, z jehož prostředků byl tento náklad vynaložen, má nárok na náhradu toho, co takto vynaložil. Jestliže ovšem v době vypořádání je hodnota věci (např. v důsledku opotřebení společným užíváním) nižší, než byla její původní hodnota, nutno to vzít v úvahu a náklady, které na ni jeden z manželů vynaložil, se pak nehradí v plné výši, ale jen ve výši redukované podle poměru, v němž došlo ke snížení hodnoty věci (srov. stanovisko uveřejněné pod č. 42/1972 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, str. 269).

Uvedená zásada redukce náhrady toho, co jeden z manželů ze svého vynaložil na pořízení společné věci, ve stejném poměru, v jakém se snížila hodnota věci, nemůže však platit zcela bezvýhradně. Při její aplikaci nutno mít na zřeteli okolnosti jednotlivého případu a přihlížet i k tomu, zda v konkrétním případě manžel, který náklad vynaložil, nebyl v účasti na užívání společné věci podstatně omezen a zda snížení hodnoty věci nebylo způsobeno převážně opotřebením v důsledku užívání věci právě druhým z manželů.

V projednávané věci bylo výpovědmi svědků P. S., A. S., J. H., Š. H. a S. S. potvrzeno, že odpůrkyně užívala společný automobil v rozsahu podstatně větším než navrhovatel a že navrhovatel jej užíval jen ojediněle a výjimečně. Podle výpovědi svědka S. S. stěžoval si mu navrhovatel často, že odpůrkyně mu užívání automobilu znemožňuje, že má u sebe doklady k vozidlu a odmítá mu je vydat. Navrhovatel, ač svědka navštěvoval téměř každých 14 dnů, tímto vozidlem přijel jen dvakrát. Také do střední průmyslové školy v K. dojížděl navrhovatel podle poznatků tohoto svědka vlakem. Rovněž svědku A. S. si navrhovatel stěžoval na obtíže, jež mu odpůrkyně činí při užívání automobilu. Podle výpovědi tohoto svědka navrhovatel jezdil se svými dětmi každoročně na dovolenou jeho osobním automobilem. Z výpovědí svědků J. H. a Š. H. navrhovatel, ač přislíbil, že na jejich svatbu přijede

osobním automobilem účastníků a bude při svatbě obstarávat dopravu, přijel pak vlakem a stěžoval si, že odpůrkyně mu i při této příležitosti použití vozidla znemožnila. Svědek P. S. vypověděl, že jen v jediném případě navrhovatel přijel do školy v K., kterou společně s ním navštěvoval, vozidlem účastníků.

Vycházejí z těchto zjištění má odvolací soud na rozdíl od soudu prvního stupně za to, že není na místě, aby náhrada nákladů vynaložených navrhovatelem na pořízení společného automobilu účastníků byla krácena ve stejném poměru, v jakém došlo užíváním ke snížení hodnoty automobilu (tj. o 60 %). Vzhledem k nemožnosti zcela přesného zjištění rozsahu užívání automobilu oběma účastníky a s ohledem na skutečnost, že k určitému poklesu hodnoty vozidla dochází též nezávisle na jeho užívání, určil odvolací soud úvahou (§ 136 o. s. ř.) výši nároku navrhovatele na vrácení nákladů vynaložených na koupi automobilu, a to 75 % těchto nákladů, tedy částkou 20 250 Kčs.

Podle souhlasných údajů účastníků byly jim Českou státní spořitelnou poskytnuty půjčky částek 6500 Kčs a 13 500 Kčs a vůči manželům S. M. a M. M. jim vznikl za trvání manželství dluh ve výši 15 000 Kčs. Jak vyplývá z výpovědi obou účastníků a ze sdělení České státní spořitelny, okresní pobočky v D., z 8. 6. 1972 a z 23. 7. 1973, podílela se odpůrkyně na úhradě těchto dluhů podstatně větší měrou než navrhovatel. Účastníci za trvání jejich soužití uhradili tyto dluhy společně do výše 7100 Kčs. Po zrušení společné domácnosti až do rozvodu manželství účastníků bylo na úhradu uvedených dluhů zapláceno celkem 21 200 Kčs, na což odpůrce podle předloženého písemného potvrzení přispěl jen částkou 6580 Kčs. Po rozvodu manželství účastníků zaplatila odpůrkyně sama zbývajících 6700 Kčs. Větší účastí na úhradě společných dluhů, vzniklých v souvislosti s pořízením společných věcí za trvání manželství účastníků, se odpůrkyně v podstatě větší měrou zasloužila o získání a udržení společného majetku (§ 150, věta třetí, o. z.) a zaplacením části dluhů po zániku bezpodílového spoluvlastnictví vynaložila příslušné částky ze svého samostatného majetku na společný majetek účastníků (§ 150, věta druhá, o. z.).

Hodnota majetku patřícího do zaniklého bezpodílového spoluvlastnictví účastníků činí podle zjištění odvolacího soudu 42 270 Kčs. Navrhovatel má, jak shora uvedeno, nárok na úhradu částky 20 250 Kčs, vynaložené na společný majetek z jeho samostatného majetku, a odpůrkyně má z téhož důvodu nárok na úhradu částky 6700 Kčs. Protože odpůrkyně se na úhradě společných dluhů účastníků za trvání jejich manželství podílela částkou o 4020 Kčs vyšší, než jaká by na ni při předpokládané rovnosti podílů účastníků na společných dlužích připadala (§ 74 odst. 2 o. z.), je na místě, aby její podíl na hodnotě 15 320 Kčs, zbývajících po úhradě toho, co účastníci ze svého vynaložili na společný majetek, byl stanoven o tuto částku vyšší a aby tedy činil 11 680 Kčs, zatím co podíl navrhovatele činí jen 3640 Kčs. Protože pak o veškerém majetku patřícím do zaniklého bezpodílového spoluvlastnictví účastníků bylo podle jejich souhlasného návrhu rozhodnuto tak, že připadne do výlučného vlastnictví odpůrkyně, bylo nutno odpůrkyni uložit, aby celou hodnotu 23 890 Kčs, připadající podle tohoto vypořádání na navrhovatele, zaplatila navrhovateli v penězích.

Rozsudek soudu prvního stupně byl proto změněn tak, že odpůrkyně je povinna zaplatit navrhovateli částku 23 890 Kčs.

Protože navrhovatel soudní poplatky za řízení před soudem prvního stupně i za odvolací řízení již zaplatil, byla povinnost zaplatit soudní poplatky uložena pouze odpůrkyni, přičemž za základ poplatku z řízení před soudem prvního stupně byla vzata cena všech věcí patřících do bezpodílového spoluvlastnictví (§ 3 odst. 4 zákona č. 116/1966 Sb. o soudních poplatcích) a základem poplatku v odvolacím řízení byla cena nároku uplatněného v odvolání (§ 3 odst. 2 téhož zákona). Vzhledem k pouze částečnému úspěchu každého z účastníků ve věci nebyla žádnému z nich přiznána náhrada nákladů řízení před soudy obou stupňů (§ 142 odst. 1 a § 224 odst. 1 o. s. ř.).